

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus I. De Magistris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

ergo licitè vendi, ac emi potest jurisdictio Ecclesiastica, habens annexum jus percipiendi fructus temporales. Sed ad 1. solutio constat ex dictis supra: Ad 2. R. annatas non solvi *pro ipso titulo beneficii, aut jure percipiendi fructus*. 1. Quia si beneficium uno anno bis, aut sæpius vacet, & diversis conferatur, annata non nisi semel solvuntur. 2. Quia solum exiguntur tanquam pensio, vel subsidium charitativum,

quod etiam Episcopi licitè petunt; ac etiam in veteri testamento Sacerdotes licitè pendebant, Pontifici solvendo decimas decimarum. Denique Pontifex licite imponit beneficiis pensiones solvendas in alterius gratiam, cur non in commoditatem Camerae suæ Ministrorum, quibus eget ad Ecclesiæ Regimen, ut rectè observat Doctor Philippus Braun, ad Tit. 4. lib. 5. decretal.

QVÆSTIO V.

IN TITULUM V. DE MAGISTRIS, ET NE ALIQUID EXIGATUR PRO LICENTIA DOCENDI.

607

Et *Magistros* hic intelliguntur ii, quibus incumbit onus docendi, assignato ad hoc aliquo beneficio, loco salarii. Cœterum nomen *Magistro* in jure accipitur pro eo, cui præcipua cura alicujus incumbit, ut dicitur L. *cui præcipua*, ff. de Verborum significat. Sic, qui *militibus* præest, *Magister militum*; qui *Equitibus*, *Magister equitum* vocari solet, de quibus, V. potest Gothofred. ad L. *cui præcipua*. Pro cujus intelligentia notandum, jure antiquo in singulis Ecclesiis Cathedralibus constituendum fuisse Magistrum Grammatices, & in Metropolitana Magistrum Theologiæ; nunc jure Trid. etiam in Ecclesiis Cathedralibus, si civitas sit insignis, vel populosa; & in Collegiatis, existentibus in oppido aliquo insigni, etiam nullius Diœcesis, si ibi Clerus numerosus fuerit, Theologiæ lectorem, eique præbendam deputari debere, quandocumque (exceptâ causâ resignationis, aut cui aliud incompatible annexum non sit) primò vacabit; aut vacans, ad hunc finem, auctoritate Episcopi constitui possit, impostèrum dicenda *præbenda Theologalis*: His addidit Tridentinum sess. 7. de reform. c. 1. ut in Monasteriis quoque Monachorum, ubi commodè fieri potest, habeatur lectio Sacræ Scripturæ, & Abbates, in hoc negligentes, Episcopi locorum, tanquam sedis Apostolicæ delegati, opportunis me-

diis ad id compellant. Officium Theologi, in prædictis Ecclesiis sic constituendi, esse, Sacram Scripturam interpretari, & exponere, declaravit Congreg. Synodi apud Joannem Gallemart. n. 16. Fagnan. in c. 4. h. t. n. 29. ac sufficere, si legatur Theologia Scholastica: Quibus præmissis:

ARTICULUS I.

De Magistris.

PRima constitutio in c. *quoniam* 1. h. t. 608 habet, ut jam diximus, in qualibet Ecclesia Cathedrali, vel etiam Collegiata, si ad hoc sufficientes redditus habeat, providendum esse Magistro de una præbenda, *qui Clericos ejusdem Ecclesiæ, & pauperes Scholares*, Grammaticam gratis doceat. Sic Alexander III. in cit. c. *quoniam* h. t. ex quo colligitur, quod vi cit. c. 1. talis Magister non teneatur docere *gratis alterius Ecclesiæ Clericos*, nisi sint *pauperes*; hinc à divitibus alterius Ecclesiæ potest exigere Stipendium, qui pro talibus docendis præbendam non habet, ut patet ex textu in cit. c. *Quoniam* ibi, *qui Clericos ejusdem Ecclesiæ*. Sed notandum, quòd ea constitutio Alexandri III. in multis Ecclesiis non observata, denuo sub Innocentio III. (ut dicitur in c. *quia nonnulli* 4. h. t.) renovata, confirmata, & aucta fuerit, decernendo insuper; ut in Ecclesia Metropolitana etiam Theologiæ Magister constitueretur, qui sacerdotes, & *alios* in sacra pagina doceret, & in his præfer-

praesertim instrueret, quae ad curam animarum pertinent. Additum praeterea praecipuum, ut curetur ab eo, ad quem pertinet ejusmodi Magistrum constituere, vel eligere, ut illi assignentur proventus unius praebendae, quin propterea talis Magister electus, efficiatur Canonicus illius Ecclesiae.

609 Hanc constitutionem decretalem confirmavit Trid. sess. 5. de Reform. c. 1. & sess. 23. c. 18. quibusdam adhuc adjectis. Nam 1. Magister Grammaticae, de jure antiquo eligendus erat ab Episcopo *cum consensu Capituli* per c. *quia nonnulli* h. t. at juxta Trid. cit. c. 1. *cum consilio Capituli*; hoc autem Episcopus, etsi petere teneatur, non tamen tenetur sequi, juxta declar. Card. apud Fagnan. in c. *quia nonnulli* n. 16. Secundo, illa constitutio praecipit, *Clericos talis Ecclesiae*, in qua praebendam habet, & alios pauperes gratis doceri: Tridentinum autem dicit, qui *Clericos aliosq; Scholares pauperes* gratis doceat, indistincte. Tertio, constitutio vult in Ecclesiis Cathedr. & Colleg. constitui unum tantum Magistrum Grammaticae; in Metropolitanis vero, insuper etiam alium, Theologiae: Tridentinum autem in qualibet earum exigit Magistrum Theologiae unum tantum; & in defectum reddituum, vel paucorum discipulorum, saltem Grammaticum. Quarto, juxta illam constitutionem juris antiqui, assignandi erant redditus unius praebendae: In Tridentino autem non fit mentio praebendae; sed solum, mandatur, ut ei assignentur fructus beneficii simplicis; vel merces persolvatur condigna ex Episcopali, vel Capitulari mensa; vel alio nomine. Praeter haec addit Tridentinum, ut etiam in Monasteriis Monachorum, ubi commodè fieri potest, lectio Sacrae Scripturae habeatur, & si Praelati negligentes fuerint, Episcopi locorum, *ut delegari sedis Apostolicae*, ad id compellant; ac eandem lectionem haberi praecipit etiam in Conventibus aliorum Regularium, in quibus studia vigere possunt, ut in Gymnasiis.

610 Not. autem, in illis Ecclesiis, in quibus praebenda, praestimonium, seu aliud quovis nomine nuncupatum beneficium, pro lectoribus Sacrae Theol. deputatum, reperitur, vocari *praebendam Theologalem*, ac ejus provisionem, alteri, quam per se, vel alium idoneum, ad id munus praestandum, irritam, ac nullam esse. Not. 2.

Tom. V.

Lectorem Theologiae in dictis Ecclesiis non posse obtinere aliud beneficium, cum lectione incompatibile, ut not. Barbos. in cit. c. 1. Trident. n. 9. Et quamvis praebenda Theologica, secundum Canones, instituta sit pro Professore *Sacrae Scripturae*, satis fieri tamen, si legatur *Theologia Scholastica*, juxta Congr. Concilii apud Fagnan. cit. à n. 29. & Barbos. cit. n. 39. Not. 3. Ejusmodi Professore, vel lectorem praebendarium in dictis Ecclesiis, vocari ab aliis *Scholasticum* (olim etiam solitum appellari *Advocatum*, de quo in c. *de quibusdam*. dist. 37. & Trident. sess. 23. de Reform. c. 10.) cujus lectionis, vel doctrinae munus erat, Clericos inferiores tantum latino sermone, & alias artes, ac disciplinas docere; sic Pereyra in Elucidar. n. 273. Ejusmodi Professore, vel lectorem in Cathedralibus, habere *dignitatem*, vel saltem *Personatum*, docet Azor. p. 2. l. 3. c. 23. Et in quibusdam Ecclesiis, etiam esse alium, dignitate inferiorem illo, personatu tamen praeditum (qui dicitur *vice Scholasticus*) absentis Scholastici munus & officium exequi solitum. Sic ille.

ARTICULUS II.

De Licentia docendi.

PER eam hic intelligitur facultas docendi ex jurisdictione, & officio, ut notat Vallengis h. t. n. 1. haec confertur in collatione Doctoratus. Soli enim Doctores *ex officio docere possunt*. Ejusmodi autem Doctoratus, est *dignitas*, & Doctor dicitur in dignitate constitutus, ut notat Barbos. in c. *quanto*, de Magistris; ubi sub poena excommunicationis, & privationis officii & *dignitatis* prohibetur, ne pecunia exigatur *pro licentia docendi*, etiamsi hoc habeat consuetudo: Sed, ut hoc rectè intelligatur, not. 1. non esse illicitum accipere stipendium pro docenda Theologia, sive Scholastica sive morali (quae scilicet pertinet ad casus conscientiae) sive positiva, seu explicativa Sacrae Scripturae. Nam actus docentis, nec ex se sunt spirituales; nec supponunt potestatem spirituales. Not. 2. Dare pro pecunia facultatem, seu licentiam docendi, non esse Simoniacum, nec illicitum, ex natura rei, quando talis licentia non est actus jurisdictionis spiritualis; quia tunc nec facultas docendi, nec licentia data ad actum est spiritualis.

R

Not.